

ultima

oslo contemporary
music festival

årsmelding 2017

1. INNLEDNING	2	6. ØKONOMI OG REGNSKAP	22
2. ORGANISASJON	3	7. ADMINISTRASJON OG ARBEIDSMILJØ	24
Formål	3	Ansatte	24
Rådet	3	Faste medarbeidere	24
Styret	3	Festivalmedarbeidere	24
Programkomité	3	Studenter	24
Valgkomité	3	Arbeidsmiljø	24
		Likestilling	24
		Ytre miljø	24
3. INNHOLD OG FAKTA 2017	3	8. SIGNATURER	25
Arrangementer	3	9. REGNSKAP OG REVISJONSBERETNING	26
Kammer- og orkesterkonserter	3		
Opera, musikkteater og dans	7	10. APPENDIX	36
Elektronisk musikk, impro og annet	8		
Utstillinger, lydkunst og installasjoner	11		
Ultima Education	11		
Ultima Academy	11		
Barn og unge	14		
Statistikk	16		
Publikumstall	16		
Kjønnsfordeling	16		
4. SAMARBEIDSPARTNERE	16		
Ultima takker	16		
Ultimas medlemmer	17		
Internasjonale relasjoner	17		
Gjesteprogram	17		
Ultima internasjonalt	17		
Nettverk	18		
5. KOMMUNIKASJON	20		
Internett og sosiale medier	20		
Nettsider	20		
Sosiale medier	20		
Publikasjoner	20		
Dokumentasjon	20		
Lyd- og filmopptak	20		
Presse og kringkasting	21		
Medieomtale og anmeldelser (appendix)	21		
Annonser	21		
Publikumsutvikling	22		

Kvalitet er ikke nødvendigvis ensbetydende med appell, og innhold må være noe annet enn mengde. Ultima skal ikke være alt for alle. Vi skal først og fremst være en "markeds plass" der samtidsmusikk blir eksponert av de fremste utøverne for et publikum som spenner fra de nerdete til de bare litt nysgjerrige. Festivalen skal også sørge for å sette samtidsmusikken inn i en større sammenheng, som en naturlig del av musikkhistorien.

Ti dager og et femtitalls arrangementer er langt fra tilstrekkelig for å tegne et fullgodt bilde av det som rører seg i norsk og internasjonal samtidsmusikk, samtidig som forankringen til tradisjonene skal tydeliggjøres.

Med så mange bevegelige, og til dels motstridende mål er det en krevende oppgave for kunstnerisk leder å programmere Ultimafestivalen. Det kreves kreativitet, musikalsk kunnskap og forståelse, et verdensomspennende nettverk. Og en god porsjon beslutsomhet, stahet og diplomatiske evner. Den som innehar posisjonen er avgjørende for utviklingen av festivalen, hva den står for og hvilke kunstneriske prioriteringer som gjøres. Derfor er skifte av kunstnerisk leder en skjellsettende begivenhet for Ultima. 2017 var Lars Petter Hagens siste festival som kunstnerisk leder. I hans tid har Ultima tatt store skritt fremover og blitt en enda tydeligere arena for samtidsmusikken. Vi skylder ham stor takk!

Det var ingen lett oppgave å velge hans etterfølger, styret hadde mange utmerkede kandidater fra mange land på søkerlisten, noe vi mener er et uttrykk for Ultimas høye internasjonale anseelse. Valget falt på Thorbjørn Tønder Hansen, som gjennom sin omfattende erfaring fra og kunnskap om samtidsmusikkfeltet oppfyller alle kriterier. Han er godt i gang med å fylle inn detaljene i kommende festivaler, og vi ser med spenning og forventning frem til hans Ultima-profil.

Ultima 2017 var også preget av en annen stor begivenhet, nemlig markeringen av Norsk Komponistforenings 100-årsjubileum. Komponistene er på mange måter ryggraden i Ultima, samtidig som Ultima er komponistenes utstillingsvindu. Vi takker for det nære og gode samarbeidet og ser frem til fortsettelsen!

En stor takk til alle utøverne og våre samarbeidspartnere. Uten deres entusiastiske bidrag ville ikke festivalen vært mulig å gjennomføre. Ultimas dyktige ansatte og en hær av frivillige har også nedlagt et uvurderlig arbeid. Kulturrådet, Oslo kommune og våre sponsorer er trofaste og helt nødvendige bidragsytere, for hvilket vi er svært takknemlige!

Vel møtt til ny festival
13.-22. september.

Odd Gullberg
Styreleder Ultima

2. organisasjon

ORGANISASJON

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival er lokalisert i Oslo. H.K.H. Kronprins Haakon er festivalens høye beskytter.

FORMÅL

Ultimas formål er å arrangere en årlig, internasjonal festival for samtidsmusikk og relaterte kunstarter i Oslo på et høyt kunstnerisk nivå.

RÅDET

Rådet består av én representant fra hver av stiftelsens medlemsorganisasjoner. I 2017 fant rådsrådet sted 4. mai.

Medlemmene er:

- × BIT20 Ensemble
- × Black Box Teater
- × Den Norske Opera & Ballett
- × Det Norske Kammerorkester
- × Det Norske Solistkor
- × Henie Onstad Kunstsenter
- × Institutt for musikkvitenskap, Universitetet i Oslo
- × Kringkastingsorkestret, NRK
- × Kunsthøgskolen i Oslo
- × NICEM
- × Norges musikkhøgskole
- × Norsk Komponistforening
- × Notam, Norsk senter for teknologi i musikk og kunst
- × nyMusikk
- × Oslo Domkor
- × Oslo-Filharmonien
- × Oslo Sinfonietta og Cikada

STYRET

Ultimas styre hadde ved utgangen av 2017 følgende sammensetning:

- × Odd Gullberg, styreleder
- × Henrik Hellstenius, nestleder
- × Svanhild Sørensen, styremedlem
- × Audun Hasti, styremedlem
- × Bente Leiknes Thorsen, styremedlem
- × Svein Ingvoll Pedersen, 1. varamedlem
- × Marianne Beate Kielland, 2. varamedlem
- × Lars Mørch Finborud, 1. varamedlem
- × Hedda Høgåsen-Hallesby, 2. varamedlem

VALGKOMITÉ

Henrik Celius, Lene Grenager og Alex Taylor ble i rådsrådet 15.05.14 valgt til medlemmer av valgkomiteen for en periode på fire år.

3. innhold og fakta 2017

ARRANGEMENTER

Festivalperioden var fra 7.-16. september 2017 og omfattet i alt 54 arrangementer, inkludert Ultima Academy-programmet. Repeterende arrangementer, for eksempel en scenekunstforestilling med flere oppsetninger, er talt som ett arrangement. En konsert med flere ensembler eller utøvere i separate sett regnes også som ett arrangement. Ultima ble arrangert på 22 ulike arenaer.

Kulturhuset Sentralen, Ultimas hjem siden våren 2016, var base under festivalen og de fleste arrangementene fant sted her. Med unntak av Henie Onstad kunstsenter på Høvikodden i Bærum ligger resterende arenaer i Oslo.

KAMMER- OG ORKESTERKONSERTER

ÅPNINGSKONSERT

7/9 HEINER GOEBBELS: *EISLERMATERIAL*, ENSEMBLE MODERN
Nationaltheatret
Konsertversjonen av *Eislermaterial* (1998), er Goebbels' portrett av Hanns Eisler. Verket inneholder flere av Eislars mest kjente sanger som Goebbels har redigert og arrangert for Ensemble Modern i en lydcollage med originale Eisleropptak. I konsertversjonen ble verkets melodier fremført av dets originalvokalist, skuespilleren Josef Bierbichler.

I forkant av forestillingen ble det arrangert en samtale med Heiner Goebbels i Nationaltheatrets publikumsfoaje. I samarbeid med Nationaltheatret.

Heiner Goebbels: Eislermaterial med Ensemble Modern på Nationaltheatret 7/9

Maja S. K. Ratkje / Aasne Linnestå: Revelations med Marianne Beate Kielland og Engegårdkvartetten i Kulturkirken Jakob 9/9

8/9 ELIANE RADIGUE: *OCCAM*
Emanuel Vigelands museum
OCCAM XIII for bassoon
OCCAM XVIII for contrabass-recorder
OCCAM I for solo harp
Den første av to arrangement med
Radigues musikk på Emanuel Vigeland-
mausoleet. På programmet sto
totalt fem verk i Radigues
OCCAM-serie (inkludert en
verdenspremiere), komponert i
løpet av det siste tiåret.

Medvirkende:

Rhodri Davies - harpe
Pia Palme - kontrabassblokkfløyte
Dafne Vicente Sandoval - fagott
I samarbeid med nyMusikk.

9/9 CIKADA
Sentralen/Forstanderskapssalen
Francesco Filidei: *Cuorde Vuote*
Francesco Filidei: *Three Songs Without*
Gérard Pesson: *Nebenstück*
Klaus Lang: *schumanns geister*
To verk av italienske Filidei
pluss to verk som omskaper
velkjente klassiske klaverstykker.

Medvirkende:

Anne Karine Hauge - fløyte
Rolf Borch - klarinett
Bjørn Rabben - perkusjon
Kenneth Karlsson - piano
Sara Övinge - fiolin 1
Jon Mehus - fiolin 2
Bendik Bjørnstad Foss - bratsj
Torun Sæter Stavseng - cello
Erland Skei - bass
Christian Eggen - dirigent

9/9 MAJA S. K. RATKJE: *REVELATIONS*
(*THIS EARLY SONG*) (WP)
Kulturkirken Jakob
Konsertforestilling av Ratkje og
forfatter Aasne Linnestå
Maja S. K. Ratkje - musikk
Aasne Linnestå - tekst
Marianne Beate Kielland - solist

Engegårdkvartetten:

Arvid Engegård - fiolin
Alex Robson - fiolin
Juliet Jopling - bratsj
Jan Clemens Carlsen - cello
Ingrid Skanke Høsøien - lysdesign
Støttet av Det norske komponistfond.

9/9 ELIANE RADIGUE: *OCCAM RIVER*
Emanuel Vigelands museum
OCCAM RIVER XIII duo for bassoon
and harp (WP)
OCCAM RIVER VI duo for contrabass-
recorder and harp
Den andre av to arrangement med
Radigues musikk på Emanuel
Vigeland-mausoleet. På programmet
sto totalt fem verk i Radigues
OCCAM-serie (inkludert en
verdenspremiere), komponert i
løpet av det siste tiåret.

Medvirkende:

Rhodri Davies - harpe
Pia Palme - kontrabassblokkfløyte
Dafne Vicente Sandoval - fagott
I samarbeid med nyMusikk.

11/9 ASAMISIMASA
Kulturkirken Jakob
Michael Pisaro: *asleep street*
pipes tones
Klaus Lang: *bright darkness.*
(*morning*) (WP)
Konsert der publikum fikk ligge på
madrasser i lokalet.

Medvirkende:

Håkon Stene - slagverk
Tanja Orning - cello
Ellen Ugelvik - piano/keyboards
Anders Førisdal - gitarer
Kristine Tjøgersen - klarinetter
Støttet av Norsk kulturråd.

12/9 FRANCESCO FILIDEI
ensemble ascolta
Kulturkirken Jakob
Francesco Filidei: *I Funerali*
dell'Anarchico Serantini
Esercizio di Pazzia I
I hate mirrors (WP), *Esercizio di*
Pazzia II, *Opera (forse)*
Piano Intermezzi av Alfredo
Catalani, Ruggero Leoncavallo og
Giacomo Puccini
Stuttgart-basert ensemble ascolta
med fremføring av italienske
Filideis verker.

Medvirkende:

Julian Belli
Erik Borgir
Andrew Digby
Boris Müller
João Carlos Pacheco
Markus Schwind

- Florian Hoelscher – dirigent.
Stemme på *Opera (forse)*: Rob Young
Scene: Matthias Rebstock
- 13/9 LUNSKONSERT ALPACA ENSEMBLE
Sentralen/Forstanderskapssalen
Karin Rehnqvist:
Långt borta och nära
(soloklarinett-versjon)
The Beginning
In Orbit
Rehnqvists verker fremført av
Trondheims-basert ensemble av ulik
størrelse og sammensetning.
- Medvirkende:
Else Bø – piano
Sigrid Elisabeth Stang – fiolin
Marianne Baudouin – cello
Rolf Borch – klarinett
Støttet av Norsk Kulturfond og
Fond for Utøvende Kunstnere.
- 13/9 YARN/WIRE
Kulturkirken Jakob
Catherine Lamb: *Curvo Totalitas*
Anthony Vine: *distance/absence*
Alvin Lucier: *Oases*
Del 2 av konserten etterfulgt av Jace
Clayton, med opptreden av perkusjons-
og pianokvartetten Yarn/Wire.
- Medvirkende:
Laura Barger
Russell H. Greenberg
Ning Yu
Ian M. Antonio
- 14/9 LUNSKONSERT TØYEN FIL OG KLAFFERI
Sentralen/Forstanderskapssalen
Hafdís Bjarnadóttir:
Sumar / Summer (WP)
Bergrún Snæbjörnsdóttir:
BAE (Before Anyone Else) (WP)
Lars Skoglund: *Radio Days*
Guðmundur Steinn Gunnarsson:
Leyfðu Barninu (WP)
Kristine Tjøgersen:
Gegen die Natur (WP)
Nordisk program av Oslo-gruppen
Tøyen Fil og Klafferi.
- Medvirkende:
Hanne Rekdal – fløyter, fagott
Kristine Tjøgersen – klarinetter
Eira Bjørnstad Foss – fiolin
Tove Margrethe Erikstad – cello
- 14/9 JULIUS EASTMAN: *FEMENINE*
Apartment House
OCA (Office for Contemporary Art Norway)
Andre mulighet til å høre Julius
Eastmans musikk på Ultima 2017,
med det britiske samtidsmusikk-
ensembllets rekonstruerte versjon
av Eastmans verk.
- 14/9 ENSEMBLE MUSIKFABRIK
Kulturkirken Jakob
Rebecca Saunders: *stirrings still II*
Rebecca Saunders: *Fury*
James Tenneys: *Form 4*
Morton Feldman: *De Kooning*
Steve Reichs: *Radio Rewrite*
Fremført av Ensemble Musikfabrik.
- 15/9 LUNSKONSERT KAHRS / MOE
Sentralen/Forstanderskapssalen
Sven Lyder Kahrs: *Wie Blüthen sind*
ja Silberne Wolken (WP)
Ole-Henrik Moe: *Adagio, quasi una*
coda, quasi una corda (WP)
Trioen Pitches in Regalia frem-
førte Moes nye verk. I tillegg
fremførte Kaja Aadne Sven Lyder
Kahrs' nye verk for solocello.
- Medvirkende:
Kari Rønnekleiv – fiolin
Ole-Henrik Moe – bratsj
Kaja Aadne Thoresen – cello
Støttet av Det norske komponistfond.
- 15/9 OSLO-FILHARMONIEN
Sentralen
(Oslo kulturnatt)
Maj Sønstevald: *Fest-ouverture*
Arvid Kleven: *Lotusland*
Fartein Valen: *Violin Concerto*
Christian Eggen – dirigent
Elise Båtnes – fiolin
- Jan Erik Mikalsen: *Just For You* (WP)
Lars Erik ter Jung – dirigent
Ellen Ugelvik – piano
- Juniororkesteret fra Barratt Due
musikkinstitutt
(kunstnerisk leder:
Soon-Mi Chung Barratt-Due)
Henrik Hellstenius: *Up and away* (WP)
Peder Barratt-Due: *“A new train*
of thought” (WP) *Miniatures for*
string orchestra
Nils Henrik Asheim: *In Short* (WP)
Konserten inngikk som en del av

100-årsfeiringen til NKF (Norsk Komponistforening). I tillegg til konsertene var de filmvisning av *The Composer*, en film om Arne Nordheim. Det var også en «Møt komponisten»-sesjon med noen av festivalens aktuelle komponister. I samarbeid med Oslo-Filharmonien og Norsk Komponistforening.

16/9 LUNSKONSERT SCAPEGOAT/AMÉI QUARTETT
SALT

Mauricio Pauly: *The Threshing Floor*
Michelle Lou: *Opal* (WP)
Pierluigi Billone: *2 Alberi* (WP)
Scapegoat: Joshua Hyde – saksofon
Noam Bierstone – perkusjon

Rebecka Sofia Ahvenniemi:
Wuthering modes (not moods) (WP)
Diego Ramos Rodríguez: *Diferentes
figuras de inspiración* (WP)
Miyoko Yokoyama: *Folklore* (WP)
Améi Quartett: Corinna Canzian,
Diego Ramos Rodríguez, Aglaya
González og Esther Saladin

Ulysses er et europeisk nettverk som støtter unge musikere og komponister. Nettverket gir unge internasjonale komponister, dirigenter og utøvere muligheten til opphold hos ulike partnerinstitusjoner. På turene får de delta i ulike prosjekter, seminarer, mesterklasser, etc., tilknyttet samtidskunst.

Støttet av Ulysses-nettverket og EUs Kreativt Europa-program.

16/9 HÅKON BERGE: *BARE EN STILLHET
SOM KASTER MEG UT I UNIVERSET AV
ENSOMHET* (WP)

Oslo Sinfonietta og Oslo Domkor
Oslo domkirke

Berges verk er en hymne til den palestinske jenta Iman Darweesh al Hams, som ble skutt og drept av en israelsk offiser i 2004. Konserten inngikk også som en del av 100-årsfeiringen til NKF (Norsk Komponistforening).

Vivianne Sydnæs – dirigent
Isa Katharina Gericke – solist
Kai Remlov – skuespiller
I samarbeid med Oslo Sinfonietta og Oslo Domkor.

16/9 KORK

Sentralen/Marmorsalen
Therese Birkelund Ulvo:
Please Don't Hesitate
Jan Martin Smørdal:
My Favorite Thing 3 (WP)
Pauline Hall: *Cirkusbilleder*
Arne Nordheim: *String Quartet op.1,
'Epitaffio' (last movement)*
Rolf Wallin & Nils Petter Molvær:
Glacial Speed

Avslutningskonsert og feiring av hundreårsjubileet til Norsk Komponistforening. Et program med orkesterverk som viste frem de ulike sidene av norsk samtidsmusikk, fra modernisme til jazz.

Ingar Bergby – dirigent
Hasse Hope – konferansier
DJ: Jone El Grande
I samarbeid med KORK og Norsk Komponistforening.

OPERA, MUSIKKTEATER OG DANS

8/9 VERDENTEATRET: *HANNAH* (WP)

Henie Onstad Kunstsenter
En serie audiovisuelle komposisjoner generert via et elektronisk feedbacksystem.

Medvirkende:

Asle Nilsen, Piotr Pajchel
Eirik Arthur Blekesaune
Torgrim Torve, Niklas Adam,
Janne Kruse, Ali Djabbari,
Martin Taxt, Elisabeth Carmen
Gmeiner, HC Gilje.

I samarbeid med Verdensteatret, Henie Onstad Kunstsenter og Black Box teater. Ble spilt 8.- 17/9, unntatt 11/9. Verdensteatret er støttet av Norsk Kulturråd.

8/9 SYNNE SKOUEN/ODA RADOOR: *BALLERINA* (WP)

Den norske Opera & Ballett
Kammeropera basert på et skuespill fra 1976 med samme navn, skrevet av Arne Skouen. Omarbeidet til en operalibretto av Oda Radoor.

Medvirkende:

Silje Marie Aker Johnsen
Hege Høisæter
Ketil Hugaas
Dagfinn Andersen
Vigdis Unsgård

- Tone Kummervold / ensemble fra Operaorkesteret.
Produsert av DNO&B. Ble fremført også 10., 12., 13., 16. og 17. Sept.
- I forkant ble det arrangert en premieresamtale på Scene 2 DNO&B 2/9 i samarbeid med Ultima Academy, med komponist Synne Skouen, librettist Oda Radoor, regissør Hilde Andersen og mezzosopran Hege Høisæter.
- 13/9 SIGNE BECKER/INGVILD LANGGÅRD:
NEW SKIN (WP)
Black Box teater
Scenisk verk i grenselandet mellom konsert og installasjon av scenograf og kunstner Signe Becker og komponist, musiker og kunstner Ingvild Langgård. Laget i samarbeid med lysdesigner Tilo Hahn. Produsent: Pernille Mogensen. I samarbeid med Black Box teater. Produsert av Becker/Langgård. Co-produsenter: Black Box teater og BIT-teatergarasjen.
- 14/9 COMPAGNIE FURINKAÏ: *ORIGAMI*
Christian Frederiks plass
Performance og skulptur som kombinerte akrobatikk av danseren Satchie Noro på en ombygd kontainer. Fremført 14.-16/9. Produsert av Dansens Hus.
- ELEKTRONISK MUSIKK, IMPRO OG ANNET
- 7/9 DWARFS OF EAST AGOUZA
SALT/Årdna (sauna)
Nachspiel etter åpningskonserten med de tre eksperimentelle musikere fra Kairo, i saunaen på SALT. DJ: Jesper Lind.
- 8/9 DEATH TO THE MACHINE
Sentralen
Tredelt kveld med konserter i hhv Marmorsalen og Gymsalen.
Sote med Tarik Barri, Behrouz Pashaei & Arash Bolouri: *Sacred Horror In Design* - et nytt audio-visuelt prosjekt fra Iran.
Torgny med Willibald Storn (WP)
Kombinasjon av konsert og performance fra Torgny Amdam ledsaget av kunstneren Willibald Storn, samt vokalistene Maria Due og Eivind Henjum aka Sprutbass.
Stian Westerhus + Forsvarets Stabsmusikkorps: *Tod den maschinen* (WP)
Westerhus' nye verk for korps.
Dirigent: Rolf Gupta.
Konserten var en urfremføring i samarbeid med South Netherlands Philharmonic.
- 9/9 KOKA NIKOLADZE: *URBAN LITURGY* (WP)
Youngstorget
Interaktiv installasjon og konsert med selvlagde automatiserte musikkilder som selvspillende strengeinstrumenter og trommer, forsterket med skjulte høyttalere. Støttet av Norsk kulturråd.
- 9/9 RYUICHI SAKAMOTO + FUJIKO NAKAYA + MIN TANAKA + SHIRO TAKATANI:
α•form (WP)
Det nye Nasjonalmuseet
Samarbeidsprosjekt mellom de japanske kunstnerne Fujiko Nakayas tåkeskulpturer, synthpioner og komponist Ryuichi Sakamoto, avant garde dans fra Min Tanaka og Shiro Takatanis lysdesign på taket på Oslos nye Nasjonalmuseum.
Prosjektet ble initiert av Oslo Kunstforening og utviklet i samarbeid med Ultima, Statsbygg (Prosjekt Nytt Nasjonalmuseum), Dansens Hus, Nasjonalmuseet og Ekebergparken.
- 9/9 SUPERSILENT JUBILEUMSKONSERT
Sentralen/Marmorsalen
Arve Henriksen (trompet/vokal), Ståle Storløkken (komponist/keyboard) og Helge «Deathprod» Sten (elektronikk) markerte 20 år som gruppe med konsert og installasjon under festivalen.
- 11/9 HOLSEN / BARRETT / RADIGUE
Sentralen/Marmorsalen
To nye elektroakustiske verk for 24 høyttalere av Hilde Marie Holsen: *Prikle* (WP) og Natasha Barrett: *Involuntary Expression* (WP), samt Eliane Radigues synthesizer-stykke *Arthesis* fremført av François J. Bonnet.
Produsert i samarbeid med Notam.

Dwarfs of East Agouza på SALT 7/9

Supersilent jubileumskonsert på Sentralen 9/9

Torgny med Willibald Storn på Sentralen 8/9

Julius Eastman: Femenine med Apartment House på OCA 14/9

*Jace Clayton: Julius Eastman Memorial Dinner
i Kulturkirken Jakob 13/9*

Francesco Filidei: ensemble ascolta i Kulturkirken Jakob 12/9

- 13/9 REOLÔ
Riksscenen
Ny musikk med utgangspunkt i tradisjonelle melodier. Fremført av to duoer bestående av brødrene Hans og Rasmus Kjørstad på fele, og Anders Røine – gitar, munnharpe, langeleik
Hans Hulbækmo – perkusjon, munnharpe. I samarbeid med Riksscenen.
- 13/9 JACE CLAYTON: *JULIUS EASTMAN MEMORIAL DINNER*
Kulturkirken Jakob
Verket ble fremført i sanntid av to pianister, behandlet elektronisk av Clayton i kombinasjon med talte «mellomspill» av en skuespiller på storskjerm.

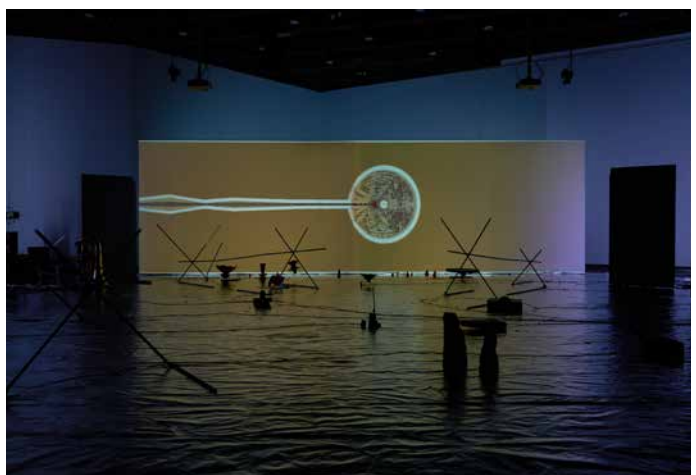
Medvirkende:
Jace Clayton – konsept, arrangement og elektronikk
Arooj Aftab på vokal og pianistene Emily Manzo og David Friend.
- 15/9 CHARLEMAGNE PALESTINE
Kulturkirken Jakob
Piano- og orgelkonsert med den eksperimentelle musikeren, performancekunstneren og komponisten fra New York.
- UTSTILLINGER, LYDKUNST OG INSTALLASJONER
- 6/9 JANA WINDEREN: *RATS – BYENS HEMMELIGE LYDLANDSKAP* (WP)
Trelastgata 1
Lydinntallasjon basert på opptak av det ultrasoniske landskapet i Bjørvika. Komposisjonen ble installert under Nylandsbrua. Sto til 14. oktober.
I samarbeid med Munchmuseet i bevegelse og nyMusikk.
- 7/9 THORA DOLVEN BALKE: *ALT SOM PUSTER, KONSPIRERER*
Unge Kunstneres Samfund
Verket kombinerte intervjuer, feltopptak, arkivmateriale og bestillingsverk fra Brasil, Norge, Tyskland, Storbritannia og USA – samlet og redigert av Thora Dolven Balke. UKS presenterte radioerien gjennom en utstilling med installasjoner av arkivmateriale, arbeider og objekter fra forskjellige bidragsyterne. Sto til 8/10.
- Serien ble spilt live på Sentralen 12/9. I samarbeid med UKS.
- 9/9 CHRISTIAN BLOM: *SING* (WP)
Sentralen, Hvelvet
Installasjon bestående av et sett med mekaniske instrumenter som ble aktivert av den menneskelige stemmen.
- 11/9 SUPERSILENT INSTALLASJON: *101* (WP)
Emanuel Vigeland Museum
Del 2 av Supersilents markering av sitt 20-årsjubileum. Installasjonen sto til 16/9.
- 16/9 ARNE NORDHEIM: *DRÅPEN*
Bekkelaget renseanlegg
Nordheims installasjon som omgjør bevegelsene i Oslo østs kloakkrenseanlegg til musikk. Guide var forfatter og kurator ved HOK Lars Mørch Finborud, mens prosessingeniør Thomas Aubell fra Bekkelaget Vann AS presenterte anlegget. Verket ble realisert i 2001-02 gjennom Oslo kommunes kunstordning og inngår i Oslo kommunes kunstsamling.
-
- ULTIMA EDUCATION
- ULTIMA ACADEMY 2017
- Ultima Academy består av samtaler, verksteder og paneldebatter, og retter seg mot alle som vil ha dypere innsikt i ideene bak musikken som presenteres på festivalen. I 2017 besto Ultima Academy-programmet av 14 arrangementer, for det meste holdt på Sentralen. I tillegg var det arrangementer på Det nye Nasjonalmuseet, Fyrstikkalleen vgs, Furuset bibliotek og aktivitetshus, NmH, Nasjonalgalleriet og KhiO. Programmet ble satt sammen av Rob Young og Gyrid Kaldestad.
- 8/9 FILM: ELIANE RADIGUE – *VIRTUOSO LISTENING* (2011)
Sentralen/Vinterhagen
Anaïs Prosaïcs dokumentarfilm om livet og musikken til den franske komponisten Eliane Radigue.

Ryuichi Sakamoto, Fujiko Nakaya, Min Tanaka, Shiro Takatani: a●form på Det nye Nasjonalmuseet 9/9

Charlemagne Palestine i Kulturkirken Jakob 15/9

Verdensteateret: HANNAH på HOK 8/9

- 9/9 *LETTERS SENT FROM HEAVEN*
 Det nye Nasjonalmuseet
 Seminar med fokus på kunst,
 vitenskap og klimahistorie, i
 forbindelse med Ukichiro Nakayas
 fotoutstilling.
- Medvirkende:
 Kenjiro Okazaki
 Peder Anker
 Sverker Sörlin
 Marianne Hultman
 Dag Blakkisrud
 I samarbeid med Oslo Kunstforening,
 Nasjonalmuseet og Statsbygg.
- 11/9 *FORECAST – PRESENTASJON*
 Sentralen/Gymsalen
 Presentasjon av Forecast-plattformen
 (mentorskap innen kreative fag)
 ved programmets kunstneriske leder
 Freo Majer og Jennifer Walshe, som
 var en av mentorene i 2017.
 I samarbeid med The Forecast Platform.
- 12/9 *ULTIMA REMAKE*
 Fyrstikkalleen videregående skole
 Ultima Remake var i 2017 et sam-
 arbeid med Fyrstikkalleen vide-
 regående skole i Oslo. Andreårs-
 elever fra medier og kommunikasjon
 utviklet en audiovisuell instal-
 lasjon basert på temaet Ritual,
 inspirert av Verdensteatrets
 tverrfaglige verker. Prosjektet
 var et samarbeid med komponisten
 Magnus Bugge, videokunstner Ove
 Alexander Dahl og lærerne Richard
 Nygård, Trine Dahl og Jon Tolo
 Hausberg fra Fyrstikkalleen vgs.
 Koordinert av Gyrid Nordal
 Kaldestad. Remake er en del av det
 internasjonale Ulysses-nettverket,
 som fremmer samtidsmusikk i Europa.
 I samarbeid med Ulysses-nettverket
 og EUs Kreativt Europa-program.
- 12/9 *LULLABY OSLO 2017 (INSTALLASJON)*
 Furuset bibliotek og aktivitetshus
 Med sin «Lullaby Booth» tok
 Supriya Nagarayan opp vugge-
 sanger fra ulike kulturer i bydelen
 Alna i Oslo som ble presentert
 som en lydinstallasjon som sto fra
 12.-15/9. I samarbeid med Cato
 Langnes fra Notam.
- I tillegg arrangerte Nagarajan
 og Duncan Chapman konserter for
 lokale barnehager, og en åpen kon-
 sert med Haugerud Strykeorkester
 og Mari Ystanes Fjeldstad (del
 av Oslo kulturnatt). I samarbeid
 med Notam og Furuset bibliotek og
 aktivitetshus.
- 12/9 *SVERM-RESONANS*
 Sentralen/Vanessa Baird-rommet
 Ny lydinstallasjon av Alexander
 Refsum Jensenius, Kari Anne
 Vadstensvik Bjerkestrand, Victoria
 Johnson, Victor Gonzalez Sanchez,
 Agata Zelechowska og Charles Martin.
 Ble vist 12., 13. og 14/9.
 Støttet av Universitetet i Oslo,
 Norges forskningsråd, Norsk
 kulturfond, Fond for lyd og bilde
 og Nordisk kulturfond.
- 12/9 *ROBOTIC REVOLUTION*
 Sentralen/Gymsalen
 Paneldiskusjon mellom komponister
 og kunstnere om den praktiske rollen
 til robotteknologi, automatisering
 og mekanikk.
- Medvirkende:
 Christian Blom, Koka Nikoladze og
 Eirik Blekesaune.
 Moderator: Nathaniel Budzinski.
- 12/9 *KOMPOSISJONSEMINAR MED MICHAEL PISARO*
 Norges musikkhøgskole
 En diskusjon om opprinnelse og
 plassering av komposisjonelle
 beslutninger. Ved den amerikan-
 ske komponisten og gitaristen
 Michael Pisaro.
- 13/9 *IMPROVISASJON: KAOS ELLER KONTROLL?*
 Sentralen/Gymsalen
 Tre musikere med en fot i hver leir
 drøftet frihetene og begrensningene
 ved improvisasjon og komponert verk.
- Medvirkende:
 Ivar Grydeland
 Maja S. K. Ratkje
 Mira Benjamin
 Moderator: Rob Young
- 13/9 *BALANSEPRAT #6*
 Sentralen/Gymsalen
 Nettverket Balansekunst vil undersøke
 og styrke kvinners rolle i (samtids-)
 kulturen. Paneldiskusjon om kom-
 ponistens rolle og dens utvikling,
 spesielt påvirket av kvinnelige
 komponister.

Medvirkende:
 Natasha Barrett
 Rune Rebne
 Karin Rehnqvist
 Moderator: Peter Meanwell
 I samarbeid med Balansekunst og
 Norges musikkhøgskole.

Wallin, komponist Trond Reinholdt-
 sen, operaregissør Susanne Øglænd
 og den nye operasjefen ved Den
 Norske Opera & Ballett, Annilese
 Miskimmon.
 Et samarbeid mellom KHIO og NmH.

- 14/9 FARTEIN VALEN-PROSJEKTET:
 AVRUNDINGSSEMINAR
 Nasjonalgalleriet/Auditoriet
 Avrundingsseminar for forskings-
 prosjektet Fartein Valen -
 atonal nybrottsmann og moder-
 nistisk tradisjonsbærer som har
 pågått i regi av Universitetet i
 Oslo siden 2012. Fremvisning av
 filmen *Fartein Valen: Universa-
 listen fra Valevåg* med påfølgende
 samtale mellom Astrid Kvalbein,
 Arnulf Mattes og Ivar Roger
 Hansen. Ordstyrer: Bodil Maroni
 Jensen.
- Prosjektet ble støttet av Norges
 Forskningsråd. I samarbeid med UiO.
- 15/9 LULLABY OSLO VERKSTED MED
 HAUGERUD STRYKEORKESTER
 Furuset bibliotek og aktivitetshus
 Supriya Nagarajan holdt verksted
 for elevene i Haugerud Stryke-
 orkester. Ensemblet fremførte et
 spesialkomponert verk av
 Nagarajan, og en tolkning av en
 japansk vuggesang. I samarbeid med
 Furuset bibliotek og aktivitetshus
 og Haugerud Strykeorkester.
- 16/9 TEPPEFALL: LARS PETTER HAGEN &
 ROB YOUNG I SAMTALE
 Sentralen/Vinterhagen
 Lars Petter Hagens siste Ultima
 som kunstnerisk leder etter åtte
 festivaler. Samtale med Rob Young
 om oppturer og nedturer, mål og
 resultater.
- 16/9 TRIOLOGEN - OPERA LAB II
 KHIO
 Samarbeidsprosjekt mellom Kunst-
 høgskolen i Oslo og Norges musikk-
 høgskole der studenter og stipend-
 iater jobbet sammen om en visning
 av tre korte musikksceniske
 produksjoner. Med sangere fra
 Operahøgskolen, komponister og
 utøvende musikere fra Musikkhøg-
 skolen og dramatikere fra Teater-
 høgskolen. Det ble også arrangert
 et seminar med komponist Rolf

BARN OG UNGE

- 10/9 BARNAS ULTIMA-DAG
 Sentralen
- DRIVHUSET - SPRELLTIMA I KLANGHAGEN
 Drivhuset musikkverksted inviterte
 barna til en klanghage der de
 sammen lagde sitt eget orkester.
 Med John Halvor Bjørnseth,
 Isak Anderssen og Sunniva Rødland.
- CHRISTIAN BLOM - SING
 Ny interaktiv installasjon av
 lydsulptøren Christian Blom med
 selvspillende instrumenter som
 reagerte på stemmer.
- NEXT LIFE MED HAI NGUYEN DINH:
INFINITE CHAOS STOP MOTION
 En forestilling som kombinerte
 musikk, video og bevegelser. Av
 Next Life med Hai Nguyen Dinh på
 gitar.
- SPUNK
 Konsert med improvisasjonskvar-
 tetten SPUNK bestående av Maja S.
 K. Ratkje, Lene Grenager, Hild
 Sofie Tafjord og Kristin Andersen.
 Med cello, stemme, horn, trompet
 og alt fra lekeinstrumenter til
 datamaskiner. Åpen installasjon
 mellom konsertene.
- ZOOK OG SMÅKORK
 Konsert og show med Zook fra den
 populære serien Kometkameratene,
 sammen med Maren Elle og noen av
 hennes kollegaer fra KORK.
- EGIL OG ASLAGS SUPERPOPULÆRE
 BARNESHOW
 Egil Hegeberg og Aslag Guttormsgaard
 med sitt superpopulære barneshow
 i grenseland mellom konsert og
 teaterstykke.
 Støttet av Sparebankstiftelsen,
 Ulysses-nettverket og EUs Kreativt
 Europa-program.

Barnas Ultima-dag på Sentralen 10/9

Compagnie Furinkä: Origami på Oslo S 14/9

STATISTIKK

PUBLIKUMSTALL

Totalt fant 11 964 publikummere veien til Ultimas arrangementer i 2017.

Av totalt publikumstall var 6 564 publikummere på billettert arrangement og resterende 5 400 på arrangementer uten billett. Utstillinger inngår ikke i publikumstallet. Ultima har som policy at en del av arrangementene er uten billett slik at et større publikum blir eksponert for festivalprogrammet. Målet er å bygge et større publikum til Ultimas billetterte arrangementer.

	2017	2016	2015
Konsserter	41%	49%	70%
Scenekunst	41%	34%	6%
Installasjoner	10%	5%	15%
Andre arrangementer	8%	12%	9%
SUM PUBLIKUM*	11.964	12.923	21.645

* Antall publikummere var særlig høyt i 2015 på grunn av RiksUltima som samlet 8.980 skolebarn

Ultimas medlemmer er vesentlige bidragsytere til festivalens størrelse og kvalitet. I 2017 var Ultimas medlemmer delaktige i prosjekter som til sammen hadde 4 532 publikummere.

KJØNNSFORDELING

Av 106 opphavspersoner i 2017 var andelen kvinner 37%. På utøversiden var kvinneandelen 46% av et antall på 439 personer.

4. samarbeidspartnere

ULTIMA TAKKER

Vi i Ultima vil gjerne takke alle våre medlemmer og støttespillere som har gjort festivalen mulig. Takk også til alle komponister og utøvere som bidro og til publikum på arrangementene.

- × Dansens Hus
- × Det Norske komponistfond
- × Dextra Musica
- × Drivhuset
- × EGD Holding AS
- × Ekebergparken AS
- × Fond for lyd og bilde
- × Fond for utøvende kunstnere
- × Fyrstikkalléen skole
- × Grappa
- × Institusjonen Fritt Ord
- × Komponistenes vederlagsfond
- × Kulturdepartementet
- × Kulturkirken Jakob
- × Kulturkontakt Nord
- × Kulturrådet
- × Kunstløftet
- × MFOs Vederlagsfond
- × Morgenbladet
- × Music Norway
- × NODE Berlin Oslo
- × Nordisk Kulturfond
- × Norsk kulturfond
- × OCA
- × Oslo kommune
- × Oslo kulturnatt
- × Park Inn by Radisson Riksscenen
- × Salt
- × Scandic Hotels
- × Sentralen
- × Sparebankstifelsen DNB
- × Swedish Arts Grants Council
- × Tretorn
- × Ulysses Network and the Creative Europe programme of the European Union
- × Utenriksdepartementet
- × Westerdals Oslo School of Arts, Communication and Technology

ULTIMAS MEDLEMMER

- × BIT20 Ensemble
- × Black Box Teater
- × Den Norske Opera & Ballett
- × Det Norske Kammerorkester
- × Det Norske Solistkor
- × Henie Onstad Kunstsenter
- × Institutt for musikkvitenskap, Universitetet i Oslo
- × Kringkastingsorkestret, NRK
- × Kunsthøgskolen i Oslo
- × NICEM
- × Norges musikkhøgskole
- × Norsk Komponistforening
- × Notam, Norsk senter for teknologi i musikk og kunst
- × nyMusikk
- × Oslo Domkor
- × Oslo-Filharmonien
- × Oslo Sinfonietta og Cikada

INTERNASJONALE RELASJONER

GJESTEPROGRAM

Det årlige gjesteprogrammet, der utenlandske bransjeaktører og journalister inviteres til å overvære festivalen, har etablert Ultima som en internasjonal møteplass for samtidsmusikkmiljøet. Programmet ble i samarbeid med Music Norway arrangert for sjette år på rad i 2017.

18 internasjonale gjester (9 bransjeaktører og 9 journalister) deltok på programmet på invitasjon fra Ultima og Music Norway. I tillegg deltok 7 internasjonale gjester på eget initiativ eller i forbindelse med et møte for det europeiske kurator- og forskningsnettverket Defragmentation, som fant sted under festivalen. Gjestene kom fra 7 forskjellige land i Europa og Nord-Amerika.

Gjesteprogrammet var i 2017 konsentrert rundt festivalens åpningshelg 14.-17. september, og omfattet konserter og forestillinger, felles måltider og nettverksarrangement, samt en egen delegatutflukt til Arne Nordheims lydinstallasjon *Dråpen i Bekkelaget* renseanlegg. Det ble også arrangert en norsk bransjedag på nyMusikks kontorer, der norske aktører og enkeltpersoner kunne søke om å delta i gjesteprogrammet.

Gjesteprogrammet ble omtalt i i-D Vice (Tyskland), Manifesto XXI (Frankrike), Seismograf og Weekendavisen (Danmark), VAN Magazine (USA), samt The Quietus og The Guardian (Storbritannia). Vi fikk gode tilbakemeldinger på programmet fra både norske og internasjonale deltakere. Programmet mottok økonomisk støtte fra Utenriksdepartementet pluss en rekke utestasjoner. I tillegg bidro Tretorn med spons av 17 par gummistøvler som holdt gjestene tørre på bena under *α•form* på det nye Nasjonalmuseet 9/9.

ULTIMA TOKYO

Fra 10. til 11. februar 2017 besøkte Ultima VACANT i Harajuku, Tokyo, med prosjektet Pollution Symphony i samarbeid med CAT Team.

Prosjektet tok utgangspunkt i den norske avantgardekomponisten Arne Nordheim, fra hans kunstneriske visjon og den fremvoksende modernismen i Norge, frem til Japans eksperimentelle musikkscene i dag. Gjennom et program bestående av musikk, fotografi og filmvisning ble publikum presentert for et nytt perspektiv på disse kulturforbindelsene.

På programmet sto norske samtidsmusikere som har et direkte kunstnerisk forhold til Arne Nordheim, eller som viderefører hans eksperimentelle musikalske arv. Trekkspilleren Frode Haltli representerte den tidlige, mens Jenny Hval sto for den sistnevnte. De japanske elektroniske artistene Oorutaichi og Utena Kobayashi bidro også.

Arrangementet ble produsert av CAT Team i samarbeid med Ultima og støttet av VACANT, Fuglen Tokyo og NRK.

ULTIMA BIG EARS KNOXVILLE

Big Ears blir beskrevet som en banebrytende festival som krysser musikalske sjangre og presenterer det mest interessante innen musikk, film og visuell kunst. Festivalen i Knoxville hadde i 2017 en norsk satsing som var et samarbeid mellom Music Norway, Ultimafestivalen, NOPA, generalkonsulatet i New York og Norsk jazzforum.

Supersilent, Nils Økland Band og Frode Haltli sto på programmet på en av USAs mest toneangivende musikkfestivaler, som ble arrangert i Knoxville, Tennessee fra 23.-26. mars. De norske artistene delte plakaten med blant andre Wilco, Gavin Bryars Ensemble, The Magnetic Fields, Blonde Redhead, Tortoise og Carla Bley.

I tillegg til konserter og soloopptredener var norsk jazz og samtidsmusikk og hvordan moderne jazz og samtidsmusikk krysser sjangergrenser tema i en av festivalens panelsamtaler.

NETTVERK

Ultima holder tett kontakt med utøvere og fagmiljøer over hele verden gjennom ulike formelle og uformelle nettverk.

Ulysses-prosjektet er et europeisk nettverk som jobber for å fremme og støtte nye, unge talenter innen samtidsmusikkfeltet, samt prosjekter for barn og unge. Ulysses ble i 2016 tildelt en EU-stipend på € 2 millioner for fire år. Prosjektet ble innledet av Ulysses Network Prosjekt 2012-16, som la grunnlag for samarbeid mellom partnerne. I nettverkets fireårige fase skal medlemmene fortsette å jobbe med unge komponister, artister og ensembleer med fokus på formidling av moderne klassisk musikk og å nå nye målgrupper.

Lørdag 16/9 ble det arrangert lunsjkonsert på SALT med to prosjekter som mottok støtte fra Ulysses/EUs Kreativt Europa-program for 2017.

Til Ulysses-konserten skrev komponistene Mioko Yokoyama, Diego Ramos og Rebecka Ahvenniemi nye verk for Améi Quartett, bestående av Corinna Canzian, Diego Ramos Rodríguez, Aglaya González og Esther Saladin. Som en del av prosjektet jobbet komponistene også musikerne sammen med Maja S. K. Ratkje som mentor.

I tillegg fremførte den eksperimentelle duoen scapegoat, med Joshua Hyde og Noam Bierstone, verdenspremierer av komponistene Michelle Lou og Pierluigi Billone og Mauricio Pauly.

Komposisjonene av Pierluigi Billone og Michelle Lou ble også støttet av Ernst von Siemens Music Foundation.

Mauricio Pauly: *The Threshing Floor*, Michelle Lou: *Opal* (WP), Pierluigi Billone: *2 Alberi* (WP). Fremført av scapegoat: Rebecka Sofia Ahvenniemi: *Wuthering modes (not moods)* (WP), Diego Ramos Rodríguez: *Diferentes figuras de inspiración* (WP), Miyoko Yokoyama: *Folklore* (WP). Fremført av Améi Quartett.

Ulysses' støtte ble brukt på prosjektene Barnas Ultima-dag og Ultima Remake.

Nettverket består av 14 institusjoner og koordineres av IRCAM (Institut de Recherche et de Coordination acoustique Musique). De andre partnerne, sammen med Ultima Oslo Contemporary Music Festival, er Aldeburgh Music (UK), Divertimento Ensemble (IT), Eesti Filharmonia Kammerkoor (EE), Flagey (BE), Fondation Royaumont (FR), Gaudeamus Muziekweek (NL), Institut für kulturelle Innovationsforschung – ny klassisk eV Summer Academy OPUS XXI (DE) Impuls (AT), Inter Ensemble Modern Akademie (DE), Inter Musikinstitut Darmstadt (DE), Time of Music Festival (FI).

Ultima er også med i NICAFA (Network of Independent Curators and Festivals) – Et europeisk nettverk bestående av

Wilde Westen Festival, Kortrijk/Belgia
Transit Festival, Leuven/Belgia
SPOR Festival, Aarhus/Danmark
SNYK/G(o)ng Tomorrow Festival, København/Danmark
Huddersfield Contemporary Music Festival, England
Time of Music Festival, Viitasaari/Finland
Onassis Cultural Centre, Athen/Hellas
November Music, Den Bosch/Nederland
Ultima, Oslo/Norge
Klangspuren Festival, Schwaz/Østerrike

*Håkon Berge: Bare en Stilhet som Kaster meg ut i Universet av Ensomhet (WP)
med Oslo Sinfonietta og Oslo Domkor i Oslo domkirke 16/9*

5. kommunikasjon

INTERNETT OG SOSIALE MEDIER

NETTSIDER

Festivalprogrammet ble lansert på ultima.no og med et arrangement på Sentralen 31. mai. Tilbakemeldingene fra brukerne har vært udelt positive både når det gjelder billettkjøp, design, festivalfølelse og tilgjengelighet. Nettsiden hadde besøksrekord i september før og under festival, men har besøk gjennom hele året.

Vi videreførte samarbeidet med kommunikasjonsbyrået EyeEye og designbyrået NODE Berlin Oslo om fornyelse og oppgradering av hjemmesiden.

SOSIALE MEDIER

Sosiale medier er en viktig plattform i Ultimas kommunikasjonsstrategi. Vi ser stadig økt interesse og registrerer flere bruker på nettsiden og følgere i sosiale medier.

I 2017 brukte vi kanalene Facebook, Twitter, Instagram og i noen grad Underskog. Disse mediene er viktige for synliggjøring og markedsføring både nasjonalt og internasjonalt, og som kommunikasjonskanal mot publikum. Antall tilhengere/følgere har økt mye og jevnt de siste årene.

Ultimas største og viktigste sosiale medie-plattform er Facebook, der vi ved utgangen av 2017 har 11 500 følgere. Vi benytter særlig denne kanalen for å kommunisere med publikum, også oftere til annonsering og kampanjer. Facebook har i tillegg, spesielt i kombinasjon med Google Analytics, Mosaic og Ticketmaster, blitt en viktig kanal i forhold til tracking, innhenting av kundedata og målrettet markedsføring og billettsalg.

Vi registrerte økt oppmerksomhet på Twitter, som primært benyttes av internasjonale kontakter. Vi har pr. desember 2017, 4200 følgere.

PUBLIKASJONER

På grunn av og mindre etterspørsel/bruk av den tradisjonelle programboka og omlegging til ny digital plattform i 2015, lager vi kun et program i lommeformat til selve festivalperioden. Festivalprogrammet ble levert fra trykkeriet to uker før festivalstart og inneholdt presentasjon av samtlige arrangementer, samt generell informasjon og faktaopplysninger. Programmet var på engelsk i et opplag på 5000 eks. Det ble distribuert på arenaer, læringsinstitusjoner og utesteder i Oslo under og i forkant av festival.

DOKUMENTASJON

LYD- OG FILMOPPTAK

Ultima engasjerte to fotografer som var til stede på de største arrangementene i festivalperioden. Andreas Turau tok bilder under festivalen som publiseres på Ultimafestivalens Flickr-konto på vår nettside. Turau sørget også for forsendelse av filer digitalt til medier som etterspurte dette. I tillegg engasjerte vi Karoline Finnema til å gjøre opptak fra en del arrangementer som ble videodokumentert. Resultatet er den årlige oppsummeringsvideoen fra festivalen, som publiseres på nett og brukes i markedsføringssammenheng.

NRK tok opp hele konserten til Oslo-Filharmonien på Sentralen under Oslo kulturnatt 15/9 og på avslutningskonserten med KORK 16/9.

Det ble også gjort lydopptak av en rekke konserter som ble sendt høsten 2017. Programmet Spillerom i NRK P2 sendte i festivalperioden og konsertopptak i ettertid. Se appendix s. 36.

Millimedia laget videodokumentasjon fra Ryuichi Sakamoto + Fujiko Nakaya + Min Tanaka + Shiro Takatani *a•form* (WP) på Det nye Nasjonalmuseet 9/9, og på Lullaby Oslo 2017 på Furuset bibliotek og aktivitetshus 12/9.

Brekkelyd ved Morten Brekke Stensland laget lyddokumentasjon av følgende åtte konserter:

Death to the Machine på Sentralen 8/9,
Christian Blom på Sentralen 9/9,
Maja S. K. Ratkje i Kulturkirken Jakob 9/9,
Holsen/Barrett/Radigue på Sentralen 11/9,
asamisimasa i Kulturkirken Jakob 11/9,
Ensemble Ascolta i Kulturkirken Jakob 12/9,
Tøyen Fil og klaffer i på Sentralen og
Kahrs/Moe på Sentralen 15/9.

Enkelte Academy-arrangementene ble dokumentert med lydopptak.

Lyddokumentasjon ble laget av Morten Brekke Stensland.

11/9: Forecast

12/9: Robotic Revolution

13/9: Chaos or control og Balanseprat

15/9: Valen-symposium

16/9: Teppesfall

Det ble også gjort lyd- og videodokumentasjon av Ulysses-prosjektet på Salt 16/9. I tillegg ble *Lullaby Oslo* dokumentert med film og lyd av Millimedia.

PRESSE OG KRINGKASTING

MEDIEOMTALE OG ANMELDELSER

Ultimafestivalen får oppslag i lokal, nasjonal og internasjonal presse. I 2017 godt synlig i mediene, med god omtale før, under og etter festivalen.

I tillegg til forhåndsomtale og større saker underveis, tas Ultima med i kultur guider, oversikter og anbefalinger, samt fortløpende anmeldelser i de største avisene.

NRK Radio/P2 laget flere sendinger viet Ultima underveis i festivalen.

Vi benytter søketjenesten Retriever til overvåking av nasjonal presse. De generelle treffene i trykt presse lå i 2017 på 72 treff. Når det gjelder redaksjonelt stoff, anmeldelser og kommentarstoff hadde vi 23 saker på trykk i september 2017.

Se appendix s. 36.

INTERNASJONAL PRESSE

Ultima ble omtalt og anmeldt i internasjonal presse, som utelukkende var svært positive til festivalen. Festivalen ble omtalt i i-D Vice (Tyskland), Manifesto XXI (Frankrike), Seismograf og Weekendavisen (Danmark), VAN Magazine (USA), samt The Quietus og The Guardian (Storbritannia).

“The openness toward failure that pervaded the entire Ultima experience was present here as well. We were reminded that sometimes within artistic “failure,” there are moments of success to be heard.”

VAN Magazine

“My socially inherited idea of the value of culture is very different to Norway’s. Norway values culture in a way that we in the UK don’t, values it as something which is important and should be part of daily life. From concrete bunkers and fog-consumed rooftops.”

The Quietus

»Den blanding af koncerter og events, som Ultima præsenterer, har en stærk kunstnerisk ambition, og selvom den henvender sig bredt, er der ikke givet slip på hverken fagligheden eller niveauet.«

SEISMOGRAF

ANNONSER

Ultima hadde annonser, både kjøpte plasser og bytteavtaler, på trykk i aviser og hos enkelte publikasjoner tilhørende andre kulturarrangementer og -institusjoner. I 2017 valgte vi å benytte mer av budsjettet på digital markedsføring til fordel for tradisjonell annonsering på trykk.

Annonsekanalene var Aftenposten, Dagsavisen, Morgenbladet, Klassekampen, Universitas, Jazznytt, nyMusikk, Nasjonal jazzscenes høstprogram, Ballade.no, Klassisk Musikk, The Wire, Musikernes fellesorganisasjon, Norges musikkhøgskole, Oslo-Filharmoniens program, Strype Audio, Grappa, Musikkfest Oslo, Oslo Pix, Subjekt, Klang programbok, Spor program og UFO.

I tillegg annonserte vi på Facebook.

PUBLIKUMSUTVIKLING

Ultima utfører en rekke målrettede tiltak for å nå et nytt og større publikum. I dialog med våre mange samarbeidspartnere, som Ultimas medlemmer og de mange ulike arenaene, analyserer vi festivalpublikummets interesser og behov. Ved å identifisere nye målgrupper og kanaler for informasjon, billettsalg og markedsføring, tilegner vi oss stadig ny kunnskap om salgskanaler og målrettet markedsføring mot de ulike publikumsgruppene.

Vi bruker også i større grad Google Analytics, publikumsdata fra Ticketmaster og Facebook for å analysere publikums kjøpsmønstre og interesser.

Vårt kommunikasjonsarbeid blir lagt merke til. Vi deltar i nettverk som Norske festivaler og Norsk publikumsutvikling, og blir ofte invitert til å bidra med våre erfaringer og strategier i formidlingen av «vanskelig» musikk på konferanser og seminarer.

PUBLIKUMSUNDERSØKELSE

I 2013 utarbeidet vi i samarbeid med Comte Bureau Ultimas publikumsundersøkelse som sendes til vår mailingliste like etter festivalslutt. Resultatene fra undersøkelsen gir nyttig innsikt i hvordan publikum opplever festivalen og hvilke satsingsområder vi bør fokusere på fremover.

Responsen er ganske likelydende sammenlignet med fjoråret: Ultima har et publikum som generelt er svært fornøyd med festivalen som helhet. Undersøkelsen viser at publikum stadig er tilfredse både med det kunstneriske innholdet, informasjonsflyten og med Ultima som en positiv festivalopplevelse generelt.

Informasjonen henter de primært på ultima.no og på Facebook. Stadig færre av de spurte benytter det trykte festivalprogrammet som infokanal, men programmet brukes nå mer som informasjon på arena, mindre i forkant av festivalperioden.

Publikum oppgir også i år at den viktigste grunnen til at de besøker Ultima er å oppleve musikk av høy

kunstnerisk kvalitet, for å se en spesifikk konsert eller scenekunstforestilling. Andelen som kommer for å høre musikk de ikke er kjent med fra før er også høy.

Det er særlig «spennende» som utmerker seg i publikums beskrivelse av Ultima-festivalen. Ellers går «utfordrende, nyskapende, kvalitet, overraskende og inspirerende» igjen.

Publikummet kan primært deles inn i to grupper, bestående av voksne kjennere som har besøkt festivalen flere ganger før, og yngre, musikalsk nysgjerrige som gjerne er nye besøkende.

Gjennomsnittsalderen er i overkant av 40 år. Kjønnsfordelingen er noen lunde lik, de fleste har høy utdanning og bor i Oslo og omegn.

Med Ultimafestivalens synlighet i presse, sosiale medier, bybildet og på de mange høyprofilerte arenaene i festivalperioden er eksponeringsflaten stor. Publikum var også veldig tilfredse med Sentralen som ny base/arena.

6. økonomi og regnskap

Resultat for 2017 er et overskudd på kr 136.721. Resultatet øker Ultimas egenkapital som pr 31.12.17 er kr 853.345. Ultima er et omfattende samarbeidsprosjekt der særlig Ultimas medlemmer, men også andre sentrale aktører i Oslos kulturliv bidrar med vesentlige ressurser inn i festivalen. Enkelte arrangementer er i sin helhet finansiert av Ultimas medlemsinstitusjoner. Andre arrangementer er finansielle samarbeidsprosjekter der kostnader og inntekter splittes mellom Ultima og samarbeidspartene. En tredje kategori er prosjekter fullfinansiert av Ultima. Økonomien relatert til Ultimas festivalprogram er derfor vesentlig større enn det som vises i Ultimas regnskap.

Ultimas publikumstall er antall besøkende uavhengig av finansiering. F.eks. inngår publikum på Ballerina på Den Norske Opera & Ballett i publikumstallet, mens tilhørende billettinntekter ikke vises i Ultimas regnskap. Ultima hadde også en rekke arrangementer med fri entré, bl.a. konserter under Oslo kulturnatt, installasjoner og Academy-programmet.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av Ultimas utvikling, finansielle stilling og resultat samt eiendeler og gjeld. Styret mener videre at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2017 er satt opp under denne forutsetning.

7. administrasjon og arbeidsmiljø

ANSATTE

FASTE MEDARBEIDERE

Ultimas administrasjon besto av:

- × Lars Petter Hagen, direktør og kunstnerisk leder (frem til 30.09.)
- × Thorbjørn Tønder Hansen, direktør og kunstnerisk leder (fra 01.10.)
- × Alf Gregusson, økonomisjef
- × Trude Dombestein Elde, prosjektleder
- × Cathrine Nysæther, informasjonssjef
- × Gyrid Nordal Kaldestad, kunnskapsprosjektkoordinator
- × Heloisa Amaral, koordinator Ulysses-prosjekt
- × Sofie Bakke Ringstad, koordinator gjeste- delegatprogram

FESTIVALMEDARBEIDERE

Administrasjonen ble i tiden før festivalen forsterket med fire medarbeidere som til sammen var engasjert i 6 måneder.

I tillegg ble arenaprodusenter og personell med ansvar for lyd og lys engasjert på arrangementer der Ultima hadde produksjonsansvaret.

STUDENTER

Ultima fortsatte samarbeidet med prosjektlederlinjen på Westerdals Oslo ACT, et samarbeid som har vært meget vellykket de syv siste årene. I 2017 samarbeidet vi primært om produksjonsarbeid og men også oppgaver knyttet øvrig administrasjon og gjennomføring av festivalen.

Studentene søkte på utlyste studentstillinger og valgte selv hvilket arbeidsområde de ønsket for sin praksis. Vi hadde studenter som arbeidet med informasjon og sosiale medier, delegatprogram, transport og frivilligadministrasjon, billetter og akkreditering, samt produksjon. De utførte sitt arbeid i nært samarbeid med Ultimas faste stab. Ultima har til gjengjeld vært behjelpelig med kompetanseutvikling innenfor områdene økonomi, markedsføring/informasjon og festivalproduksjon ved forelesninger på Westerdals Oslo ACT.

ARBEIDSMILJØ

Sykefraværet i 2017 var 1,1%. Det har ikke vært arbeidsuhell eller ulykker. Styret vurderer stiftelsens arbeidsmiljø som godt.

LIKESTILLING

Tre av administrasjonenes fem ansatte i 2017 er kvinner. Lønnsnivået er bestemt uavhengig av kjønn. Ultimas styre bestod i 2017 av to kvinner og tre menn.

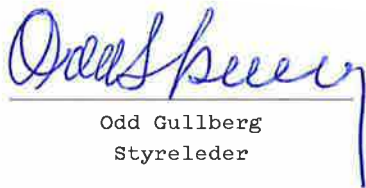
YTRE MILJØ

Ultimas drift forurenser ikke det ytre miljø mer enn normalt for denne type virksomhet.

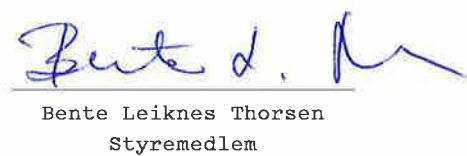
8. signaturer

Styret ønsker å takke alle som har bidratt til gjennomføringen av Ultima-festivalen 2017.

Oslo, 4. april 2018

Odd Gullberg
Styreleder

Bente Leiknes Thorsen
Styremedlem

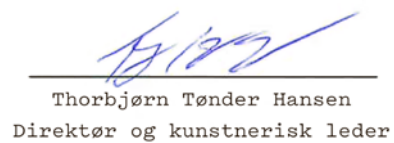
Svanhild Sørensen
Styremedlem

Henrik Hellstenius
Nestleder

Audun Hasti
Styremedlem

Thorbjørn Tønder Hansen
Direktør og kunstnerisk leder

Resultatregnskap

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2017	2016
Billettinntekter		589 116	285 090
Annonseinntekter		104 500	115 000
Tilskudd Kulturdepartementet	12	100 000	393 750
Driftstilskudd Kulturrådet	12	5 673 792	5 673 792
Tilskudd Oslo kommune		3 850 000	3 790 000
Tilskudd Kulturrådet / Andre offentlige tilskudd	13	357 091	483 687
Andre tilskudd	5	937 200	1 106 650
Andre driftsinntekter		410 698	653 634
Sum driftsinntekter		12 022 397	12 501 604
Avskrivninger	10	24 866	21 737
Lønnskostnader, feriepenger	3, 9	3 026 183	3 364 097
Arbeidsgiveravgift		519 329	587 864
Pensjonskostnader/forsikringer	9	422 251	596 477
Andre sosiale kostnader		26 710	31 266
Honorarer	7	3 415 455	3 631 674
Transportkostnader		149 688	54 792
Lokalkostnader	8	610 626	629 194
Investeringer, vedlikehold og leie utstyr		783 045	801 087
Andre honorarer	3	344 913	751 546
Kontorutgifter, telefon og porto		257 699	253 894
Reise, diett, hotell		1 425 457	849 806
Reklamekostnader		544 760	708 073
Representasjon/mottakelser		273 170	141 868
Forsikringer, tonovederlag		66 413	45 535
Annen driftskostnad	6	35 696	35 625
Sum driftskostnader		11 926 261	12 504 534
Driftsresultat		96 136	-2 931
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekt		13 432	11 898
Annen finansinntekt		28 085	24 235
Annen finanskostnad		933	205
Resultat av finansposter		40 584	35 928
Årsresultat		136 721	32 997
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		136 721	32 997
Sum overføringer		136 721	32 997

Balanse

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Eiendeler	Note	2017	2016
Anleggsmidler			
Kontorutstyr	10	44 822	25 827
Sum anleggsmidler		<u>44 822</u>	<u>25 827</u>
Omløpsmidler			
Kundefordringer		201 153	0
Andre kortsiktige fordringer	9	652 670	548 854
Sum fordringer		<u>853 823</u>	<u>548 854</u>
Bankinnskudd, kontanter o.l.	4	956 742	1 188 037
Sum omløpsmidler		<u>1 810 565</u>	<u>1 736 891</u>
Sum eiendeler		<u>1 855 387</u>	<u>1 762 718</u>

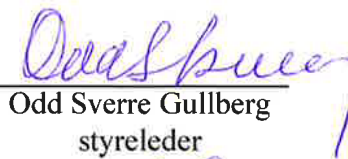
Balanse

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

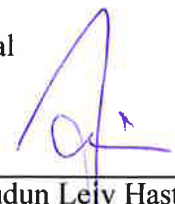
Egenkapital og gjeld	Note	2017	2016
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital	2	100 000	100 000
Sum innskutt egenkapital		<u>100 000</u>	<u>100 000</u>
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		753 345	616 625
Sum opptjent egenkapital		<u>753 345</u>	<u>616 625</u>
Sum egenkapital	2	<u>853 345</u>	<u>716 625</u>
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		110 048	107 134
Skattetrekk og andre trekk		146 665	195 315
Skyldig arbeidsgiveravgift		133 815	149 448
Påløpne feriepengar, lønn og honorarer		330 752	357 821
Forskuddsbetalte og uopptjente tilskudd		159 019	159 019
Annen kortsiktig gjeld		121 743	77 356
Sum gjeld		<u>1 002 041</u>	<u>1 046 093</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>1 855 387</u>	<u>1 762 718</u>

Oslo, 04.04.2018

Styret i Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Odd Sverre Gullberg
styreleder

Jon Henrik Hellstenius
styremedlem

Audun Leiv Hasti
styremedlem

Svanhild Sørensen
styremedlem

Bente Leiknes Thorsen
styremedlem

Thorbjørn Tønder Hansen
daglig leder

Noter til regnskapet 2017

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak hvis ikke annet er angitt.

Driftsinntekter og driftskostnader.

Inntekter bokføres når de er opptjent, dvs. at tilskudd inntektsføres i samme periode som tilskuddet er anvendt. Mottatte ikke anvendte tilskudd balanseføres som gjeld.

Kostnader bokføres når de har påløpt.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Fordringer verdsettes til pålydende, med individuell vurdering av eventuelle tap.

Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.

Pensjonspremiefond er balanseført under kortsiktige fordringer da det kan anvendes til å betale pensjonspremie jfr. note 9.

Note 2 - Egenkapital

	Grunn- kaptial	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital pr 31.12.16	100 000	616 624	716 624
Årets resultat		136 721	136 721
Egenkapital pr 31.12.17	100 000	753 345	853 345

Note 3 - Ytelser til daglig leder, styret og revisor.

	2017	2016
Daglig leder (lønn og andre ytelser)	738 490	930 868
Styret	167 700	166 400
Revisor - revisjon (inkludert mva)	33 125	32 875
Revisor - konsulent (inkludert mva)	18 625	18 500

Daglig leder inngår i pensjonsavtalen på lik linje med øvrige ansatte.

Note 4 - Bundne midler

I posten bankinnskudd inngår bundne bankinnskudd med kr 150 386 til skattetrekk for ansatte.

Noter til regnskapet 2017

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Note 5 - Andre tilskudd

	2017	2016
Tilskudd Norsk Komponistforening	475 000	275 000
Tilskudd Music Norway	137 200	63 000
Tilskudd, internasjonale givere - se 5.1	0	318 650
Tilskudd, diverse - se 5.2	325 000	450 000
Sum	937 200	1 106 650

Note 5.1 - Internasjonale tilskudd

Siemens Musikstiftung		46 313
Goethe-Institut Norwegen		30 000
EU, Ulysses-nettverk		242 337
Sum	0	318 650

Note 5.2 - Diverse tilskudd

Sparebankstiftelsen DNB	300 000	400 000
Fritt Ord	25 000	50 000
Sum	325 000	450 000

Note 6 - Andre driftskostnader

	2017	2016
Kontingenter	24 114	24 213
Gebyrer	11 352	11 182
Diverse kostnader	230	230
Sum	35 696	35 625

Note 7 - Honorarer

Honorarer til utøvere og festivalavvikling.

Note 8 - Lokalkostnader

	2017	2016
Leie lokaler	188 976	164 639
Produksjon / Leie konsertlokaler	421 650	464 555
Sum	610 626	629 194

Note 9 - Lønnskostnader, antall ansatte, obligatorisk tjenestepensjon

Det har vært utført ca 5,5 årsverk siste år.

Ultima er i henhold til Lov om obligatorisk tjenestepensjon forpliktet til å opprette en pensjonsordning for sine ansatte, og det er opprettet en ordning som tilfredsstiller lovens krav.

Pensjonsordningen er en ytelsesbasert forsikret ordning og omfatter 6 ansatte og 1 uførepensjonist. Netto pensjonsforpliktelsen er ikke aktuarberegnet og balanseført i henhold til unntaksreglene for små foretak. Årets innbetalte pensjonspremie inkludert omkostninger er kr. 450 175. Premiefondene som kan anvendes til fremtidige premier er balanseført og utgjør per 31.12.17 kr. 605 878 og per 31.12.16 kr. 498 299. Det har ikke vært innbetalt til premiefondet i 2017 men premiefondet er økt med avkastning kr 27 659 og tilbakeført premie kr. 79 920.

Noter til regnskapet 2017

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Note 10 - Driftsmidler

	Kontor- maskiner	Inventar	Sum
Anskaffelseskost 01.01	113 802	29 000	142 802
Tilgang	43 861	-	43 861
Avgang	-61 530	-	-61 530
Anskaffelseskost 31.12	96 133	29 000	125 133
Akkumulerte avskrivninger 01.01	87 977	29 000	116 977
Årets ordinære avskrivninger	24 866		24 866
Avgang akkumulerte avskrivninger	-61 530		-61 530
Akkumulerte avskrivninger 31.12	51 313	29 000	80 313
Bokført verdi pr. 31.12	44 822	-	44 822
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	
Avskrivningssats	33 %	20 %	

Note 11 - Medlemmer

Stiftelsens Råd har per 31.12. 2017 følgende medlemmer, totalt 17 :

BIT 20 Ensemble	NICEM
Black Box Teater	Norges musikkhøgskole
Den Norske Opera og Ballett	Norsk Komponistforening
Det Norske Kammerorkester	NOTAM
Det Norske Solistkor	Ny Musikk
Henie Onstad Kunstsenter	Oslo Domkor
Institutt for Musikkvitenskap, UiO	Oslo-Filharmonien
Kringkastingsorkesteret (KORK), NRK	Oslo Sinfonietta og Cikada
Kunsthøgskolen i Oslo	

Note 12 - Tilskudd Kulturdepartementet

	2017	2016
Gaveforsterkningsmidler	100 000	43 750
Arne Nordheims Komponistpris		350 000
Sum	100 000	393 750

Noter til regnskapet 2017

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Note 13 - Andre offentlige tilskudd

	2017	2016
Norsk Kulturråd, se note 13.1	285 000	280 000
Utenriksdepartementet, reisestøtte	72 091	203 687
Sum	357 091	483 687

Note 13.1 - Tilskudd fra Norsk Kulturråd

	2017	2016
Bestillingsverk hvor tilskuddet utbetales til komponisten:		
Koka Nikoladze	100 000	
Christian Blom	120 000	
Hilde Holsen	65 000	
Manos Tsangaris		90 000
Trond Reinholdtsen		190 000
Sum	285 000	280 000

Til styret i Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

STATSAUTORISERTE
REVISORER

Independent member

BKR

INTERNATIONAL

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival som viser et overskudd på kr 136 721. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om øvrige lovmessige krav for Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at stiftelsen er forvaltet er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Stabekk, 5. april 2018

NITSCHKE AS

Rune Bergseng
statsautorisert revisor

Stian Westerhus med Forsvarets Stabsmusikkorps på Sentralen 8/9

10. appendix

PRESSE 2017

PAPIR/NETTAVIS

JANUAR

- × «Stress- og stemningskunst - Gjøvikkunstnere utsmykker Oslo i juletiden» (Oppland Arbeiderblad, 2/1-17)
- × «En suksess med mye å gå på - podcast og lønnsomhet» (Journalisten, 10/1-17)
- × «Ultima-sjef Lars Petter Hagen til Oslo-Filharmonien» (Ballade, 10/1-17)
- × «Lars Petter Hagen til Oslo-Filharmonien» (Scenekunst, 10/1-17)
- × «Fjoråret hennes var omringet av lyd - Maja S. K. Ratkje fra Svartskog» (Østlandets Blad, 12/1-17)
- × «Lars Petter Hagen til Oslo-Filharmonien» (Klassekampen, 16/1-17)
- × «Stian Westerhus kan få Spellemannspris» (Steinkjer-Avisa, 27/1)
- × «Ny jobb, Lars Petter Hagen» (Musikkultur, 30/1)

FEBRUAR

- × «Bongoband i Barnebølgen» (Østlands-Posten, 3/2-17)
- × «Satser på filharmonisk liv fremover» (Østlandets Blad, 3/2-17)
- × «Han skal bruke to år på å planlegge en like lang fest» (Østlandets Blad, 5/2-17)
- × «Kva skal til for å makse Den kulturelle skolesekken?» (Periskop, 6/2-17)
- × «Fulle hus og dristig repertoar i Operaen» (NTB, 7/2-17)
- × «Ugjennomtrengelig operakanon» (Vårt Land, 14/2)
- × «Musikalsk toppmøte på Øya» (Aftenposten, 16/2-17)
- × «Interaktivitet, roboter og støy» (Ballade, 24/2)

MARS

- × «Kongehuset audiens» (Aftenposten, 1/3-17)
- × «Sentralen fyller ett år - feirer med barnebursdag» (Dagsavisen, 11/3-17)
- × «Supersilent markerer 20-årsjubileum på Ultima» (Ballade, 23/3-17)

APRIL

- × «Avlyste nattklubb» (Subjekt, 8/4-17)
- × «Mer opera for Anne - sjefen for OscarsborgOperaen klar med ny forstilling» (Akerhus Amstidende, 12/4-17)
- × «Innspill om regionale kompetansesentre for musikk» (Norsk kulturråd, 25/4-17)

MAI

- × «Thorbjørn Tønder Hansen ny direktør og kunstnerisk leder for Ultima» (Ballade, 23/5-17)
- × «Ny direktør og kunstnerisk leder for Ultima» (Musikk-Kultur, 23/5-17)
- × «Ny Ultima-sjef» (Nynorsk Pressekontor, 23/5-17)
- × «Ny leder til Ultima» (Scenekunst, 23/5-17)
- × «Thorbjørn T. Hansen, ny jobb» (Klassekampen, 24/5-17)
- × «Ny jobb» (Nationen, 26/5-17)

JUNI

- × «Ny jobb» (Musikkultur, 3/6-17)
- × «Vi har kåret landets 11 beste musikkfestivaler» (Aftenposten, 12/6-17)
- × «33 festivaler du kan få med deg i sommer» (Aftenposten, 12/6-17)
- × «Aftenpostens festivalguide for Oslo-sommeren 2017» (Aftenposten, 12/6-17)
- × «Den store festivalguiden for sommeren 2017» (Aftenposten, 13/6-17)
- × «Jubileumsbok med habilitetsproblemer - Jubileumsboka 100 års utakt understreker først og fremst utakten innad i Komponistforeningen de siste 25 årene» (Ballade, 16/6-17)
- × «Synger til egen og andres glede» (Fredrikstad Blad, 24/6-17)

JULI

- × «Enda kulere Cat» (Dagsavisen, 2/7-17)
- × «Jørn Hilme, en lokal og internasjonal festival» (Oppland Arbeiderblad, 7/7-17)
- × «Snører igjen gavesekken» (Klassekampen, 11/7-17)
- × «Tradisjonsrik festival i intimt format» (Nynorsk Pressekontor, 20/7-17)
- × «Vampyrkvinnen vender hjem» (Dagbladet, 22/7-17)
- × «Vil ha syklende festivalpublikum» (Valdres, 22/7-17)

AUGUST

- × «Anmeldelse Jenny Hval på Øya 2017» (Dagbladet, 13/8-17)
- × «Internasjonal klarinettvirtuos i Buen» (Lindesnes, 17/8-17)
- × «Kultur er også næring» (Adresseavisen, 18/8-17)
- × «Kultur er også næring» (Norsk kulturråd, 18/8-17)
- × «Sigurd anbefaler» (Aftenposten, 18/8-17)
- × «Ungdommen anbefaler» (Aftenposten, 18/8-17)
- × «Ni nominerte til kritikerpriser» (NTB, 21/8-17)
- × «Ni nominerte til kritikerpriser» (Nynorsk Pressekontor, 21/8-17)
- × «Nominert til kritikerpris» (Trønder-Avisa, 21/8-17)
- × «Disse er nominert til kritikerprisene for teater, musikk og dans i 2016/2017» (Scenekunst, 22/8-17)
- × «Teater Innlandet nominert til Kritikerprisen» (Gudbrandsdølen Dagningen, 22/8-17)
- × «Line Heie Hallem er nominert til kritikerpris» (Trønder-Avisa, 23/8-17)
- × «Kulturplan NTB» (NTB, 28/8-17)
- × «Dette gleder de seg mest til i kulturhøsten 2017» (Aftenposten, 29/8-17)
- × «Her er konserthøsten i Oslo» (Aftenposten, 29/8-17)
- × «135 grunner til å glede seg til konserthøsten» (Aftenposten, 30/8-17)
- × «Kulturmeny» (NTB, 30/8)
- × «Komponisten som fant sin røde tråd i naturen» (NTB, 30/8-17)
- × «Komponisten som fant sin røde tråd i naturen» (Tønsberg Blad, 30/8-17)

- × «Fant sin røde tråd i naturen» (Rix, 31/8-17)
- × «Komponisten fant den røde tråd i naturen» (Tidens Krav, 31/8-17)

SEPTEMBER

- × «Rottesang og tåkeskulpturer - og viktig musikk» (Dagens Næringsliv, 1/9-17)
- × «Komponisten som fant sin røde tråd i naturen» (Demokraten, 2/9-17)
- × «Musikalsk hviskelek» (Klassekampen, 4/9)
- × «Alle inviteres opp på det nye Nasjonalmuseets takterrasse» (MyNewsdesk, 4/9)
- × «Opp på det nye Nasjonalmuseets takterrasse» (Fremtidens Byggenæring, 4/9)
- × «Vi må alltid prøve å nå flere - Leder sin siste Ultima» (Dagsavisen, 5/9-17)
- × «10 tips for helgen» (Aftenposten, 6/9)
- × «Thora Dolven Balke utforsker hva kommunikasjon er og kan være» (Subjekt, 7/9)
- × «Fjell i det fjerne?» (Klassekampen, 11/9)
- × «Tomrommet» (Klassekampen, 11/9)
- × «Bakgrunnsmateriale» (Klassekampen, 11/9)
- × «MUSIKK: Hundre år markeres med tre konserter» (Vårt Land, 12/9)
- × «Overlater stafettpinne uten visjoner» (Dagsavisen, 12/9-17)
- × «Tverrsnitt av et liv» (Scenekunst, 12/9-17)
- × «Slik har du aldri sett Fredrikstadmarka» (Fredrikstad Blad, 12/9-17)
- × «Samtidsopera som hopper bukk over intellektet og taler rett til hjertet» (Aftenposten, 13/9-17)
- × «10 tips for helgen» (Aftenposten, 13/9)
- × «Feedback fra en reise» (Dagsavisen, 14/9-17)
- × «Ukas beste utstillingsåpninger» (Subjekt, 14/9-17)
- × «Byvandring» (Morgenbladet, 15/9-17)
- × «Museum uten vegger» (Kunstkritikk, 15/9)
- × «Gulvet er dekket» (Morgenbladet, 15/9-17)
- × «Musikk teater og klangblad» (Morgenbladet, 15/9-17)
- × «Feiring med «hemmelig band»» (Dagsavisen, 15/9-17)

- × «Kongehuset» (Aftenposten, 15/9)
- × «En dirrende gordisk knute» (Scenekunst, 15/9)
- × «Jan Erik Mikalsen: Klaverkonsert Just for you – En klaverkonsert som utforsker dårlig smak» (Aftenposten, 16/9)
- × «Komponistforeningen 100 år» (kulturkompasset, 17/9)
- × «Komponister i 100» (Klassekampen, 18/9)
- × «Gå og hør «Thelma»» (Klassekampen, 18/9)
- × «Når uperfekte steder er best» (Dagbladet, 20/9–17)
- × «Lyden bak lyden» (Ballade, 21/9–17)
- × «Ultimafestivalen – Plaststoler og knuste ølglass kan løfte en klassisk konsert» (Dagbladet, 21/9–17)
- × «En blandet fest» (Morgenbladet 22/9–17)
- × «Huset fullt av komponister (og en gal superkjendis» (Scenekunst, 22/9–17)
- × «Fakta Ryuichi Sakamoto» (Klassekampen, 25/9–17)
- × «I form» Intervju med Sakamoto (Klassekampen 25/9)
- × «Da Hasse Hope og «Jon Fossum» kom til Ultima (Scenekunst, 25/9–17)

OKTOBER

- × «Om fristelsen til oppsummering» (Ballade, 3/10)
- × «Stille støy har dypest grunn» (Musikkultur, 9/10–17)
- × «DJ og bar – vil det sikre fremtidens publikum for klassisk musikk?» (Ballade, 11/10–17)
- × «Sitje møter Winderen» (Klassekampen, 18/10–17)
- × «KUPP for komponister» (Ballade, 24/10–17)
- × «Therese Ulvo med Oslo-filharmonien» (Kulturkompasset, 25/10–17)
- × «Talentprogram for komponister» (Musikk-Kultur, 25/10–17)
- × «Hvem er historiens mest effektive kulturminister?» (Morgenbladet, 27/10–17)
- × «Dynamikk, innlevelse og store følelser» (The Wilhelmsens, 27/10–17)

NOVEMBER

- × «Dypdykkeren» (Morgenbladet, 3/11–17)
- × «Håpefull dødsrite» (Scenekunst, 8/11–17)
- × «Ideer» (Dagbladet, 9/11–17)
- × «Anders Erik Røine ble årets folke-musiker» (Valdres, 19/11–17)
- × «Årets folkemusikar» (Høgskolen i Sørøst-Norge, 22/11–17)
- × «Her er vinnere av «Folkelarmprisen» (Ballade, 22/11–17)
- × «Grappa Musikkforlag fikk TONOs formidlingspris» (Musikk-Kultur, 27/11–17)

DESEMBER

- × «Været, og å være» (Ny Tid, 1/12)
- × «Årets beste» (Morgenbladet, 15/12–17)
- × «Kritikernes høydepunkter» (Morgenbladet, 15/12–17)
- × «Julekonserten I denne søte juletid» (Romerikes Blad, 19/12–17)

Molvær på avslutningskonserten på Sentralen 16/9

